

NORGES BANK

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

Dato: 14.03.2017
Deres ref.:
Vår ref.: 17-256

Råd om motsyklisk kapitalbuffer 1. kvartal 2017

Norges Bank skal utarbeide beslutningsgrunnlag og gi Finansdepartementet råd om nivået på den motsykliske kapitalbufferen til bankene fire ganger i året. Kravet til den motsykliske kapitalbufferen er 1,5 prosent. Finansdepartementet besluttet i desember i fjor at kravet skal øke til 2,0 prosent med virkning fra 31. desember 2017, i tråd med rådet fra Norges Bank. Beslutningsgrunnlaget for Norges Banks råd om motsyklisk kapitalbuffer i første kvartal 2017 legges frem i Pengepolitisk rapport 1/17.

Regulering av bankene og makrotilsynstiltak er førstelinjeforsvaret mot ustabilitet i det finansielle systemet. Norges Banks vurdering av den motsykliske kapitalbufferen tar utgangspunkt i at bankene bør bygge opp og holde en buffer når finansielle ubalanser bygger seg opp eller har bygd seg opp. Kravet til motsyklisk kapitalbuffer skal vurderes i lys av øvrige krav til bankene. Ved tilbakeslag i økonomien og store tap i bankene kan bufferkravet settes ned for å motvirke at en strammere utlånspraksis forsterker nedgangen. Bufferkravet bør ikke uten videre trappes ned selv om det skulle være tegn til at finansielle ubalanser avtar. Et råd om å redusere bufferkravet vil blant annet baseres på informasjon om markedsure, vesentlig innstramming i tilbudet av kreditt og utsikter til store tap i bankene. Den motsykliske kapitalbufferen er ikke et virkemiddel for å finstyre økonomien.

Norske banker har bygget kapital de siste årene for å møte økte krav til ren kjernekapitaldekning, herunder kravet til den motsykliske kapitalbufferen. Kapitaldekningen steg videre i fjerde kvartal i fjor. Bankenes samlede utlånstap økte i fjor, særlig på oljerelaterte eksponeringer, men var likevel på forholdsvis lave nivåer. Den økte kapitaldekningen i bankene gjør dem bedre i stand til å håndtere større tap lenger frem.

Det europeiske systemrisikorådet (ESRB) anbefaler at det beregnes tekniske referanseverdier for den motsykliske kapitalbufferen. Beregningen er basert på forholdet mellom kreditt og verdiskaping og hvordan det avviker fra en langsiktig trend. ESRB presiserer at det ikke skal være en mekanisk sammenheng mellom referanseverdien og nivået på bufferkravet, men at kravet skal baseres på et bredere beslutningsgrunnlag. For fjerde kvartal 2016 var referanseverdien 0,5 prosent når trenden er beregnet med Norges Banks metode og 0 prosent med Baselkomiteens metode.

Norges Banks vurdering av finansielle ubalanser tar utgangspunkt i utviklingen i kreditt og eiendomspriser samt hvor stor del av sin finansiering bankene henter i finansmarkedene.

Veksten i husholdningenes gjeld har vært den viktigste årsaken til at samlet kreditt over tid har økt mer enn verdiskapingen i fastlandsøkonomien. Det siste halvåret har husholdningenes kredittvekst tiltatt og gjeld som andel av inntekt har fortsatt å øke. Samlet gjeld har likevel steget i om lag samme takt som verdiskapingen det siste året. Det skyldes lavere vekst i foretakenes gjeld, og særlig gjeld fra

utenlandske kilder. Bankenes utlånsvekst til foretak har falt litt, mens veksten i obligasjonsgjelden har tatt seg opp. Risikopåslagene i obligasjonsmarkedet er blitt noe redusert. Bankenes markedsfinansieringsandel har vært nokså stabil over lengre tid, og norske banker har god tilgang til markedsfinansiering.

Boligprisene har økt vesentlig mer enn husholdningenes disponible inntekter det siste året. Det er høy prisvekst i store deler av landet, og særlig sterk prisvekst på Østlandet. I områder med nær tilknytning til oljevirksomheten er boligprisveksten fortsatt svak. Beregnede salgspriser på kontorlokaler i Oslo fortsatte å stige i andre halvår i fjor, som følge av høyere utleiepriser.

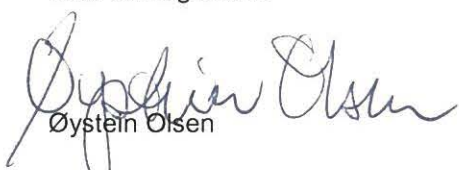
Høy boligprisvekst og vedvarende oppgang i husholdningenes gjeldsbelastning tyder på at finansielle ubalanser fortsatt bygger seg opp. Det øker faren for en brå nedgang i etterspørselen og utlånstap i bankene frem i tid. Strammere krav i boliglånsforskriften fra januar kan bidra til å dempe gjeldsoptaket og sårbarheten i husholdningene. Kravet til motsyklisk kapitalbuffer i bankene ble hevet forrige kvartal, med virkning fra utgangen av inneværende år. Bankene ligger godt an til å oppfylle kravene til kapitaldekning. Det er ikke tegn til at kredittverdige foretak har problemer med tilgangen på kreditt.

Norges Banks hovedstyre har besluttet å gi Finansdepartementet råd om å holde bufferkravet uendret.

Norges Bank skal gi råd til Finansdepartementet om krav til motsyklisk kapitalbuffer for norske bankers engasjementer i land utenfor EU. For engasjementer i EU-land skal bufferkravet i det enkelte landet anerkjennes. I utgangspunktet skal også krav til motsyklisk kapitalbuffer i land utenfor EU anerkjennes. For engasjementer i land som ikke har fastsatt eget krav, gjelder det norske bufferkravet. Finansdepartementet kan fastsette andre krav for engasjementer i land utenfor EU. Norges Bank har foreløpig ikke grunnlag for å anbefale andre krav.

I arbeidet med rådet om motsyklisk kapitalbuffer har Norges Bank og Finanstilsynet utvekslet informasjon og vurderinger.

Med vennlig hilsen

Øystein Olsen

Kopi: Finanstilsynet

Torbjørn Hægeland